

Veronika Nováková, UČO 548 798

Okresní soud v Ústí nad Labem

IT95/2023

23. 2. 2024, 8:15 – 9:20

Obžaloba z trestného činu krádež (§ 205 odst. 1 písm. a) tr. zák.)

K soudu jsem se dostavila 23. 2. 2024 v 8:00. Když jsem vstoupila dovnitř, byla jsem přivítána justiční stráží. Podle standardního postupu jsem si odložila všechny věci a prošla jsem rámem. Zeptali se mě, proč tu jsem a když jsem jim sdělila, že tu jsem jako veřejnost, tak se mě jen zeptali, zda mám vybraný případ a jestli vím kam jít. Případ jsem vybraný měla, paní policistka zkontrolovala, zda se skutečně dnes jedná a pak mě ujistila, že pana soudce o mé přítomnosti spraví a nasměrovala mě na místo, kde mohou počkat. Interiér soudu absolutně neodpovídal mým představám, byl velmi moderní a minimalistický (vzhledem k povaze úředních budov v našem městě jsem čekala interiér v komunistickém stylu), což může odrážet snahu soudů snižovat odstup mezi soudní mocí a veřejností. Moderní architektura podobná úřadu může sloužit jako prostředek k demystifikaci justičního prostředí a k jeho zpřístupnění běžným občanům, což může posílit důvěru veřejnosti v systém.

Po pár minutách vyšla z místnosti paní zapisovatelka, které jsem se zeptala, jestli mohu být přítomna jako veřejnost. Po krátké poradě s panem soudcem mi sdělila, že ano. Po chvíli jsme byli vyzváni ať vstoupíme, a já zjistila, že jsem celou dobu čekala vedle žalobce a svědka. Žalobce působil poměrně uvolněně, svědek byl dost nervózní. Teď zpětně mě zarazí, že čekali na chodbě spolu a v klidu hovořili, ačkoliv byli u soudu na opačných stranách. Překvapilo mě, že soudní místnost byla tak malá a skromná (představovala jsem si něco na způsob soudních síní v soudkyni Barbaře - tento dojem poukazuje na rozdíly mezi realitou a medializovanou verzí justice, která může vést k neodpovídajícím očekáváním veřejnosti o soudních procesech).

Chvíli na to byl do místnosti přiveden obžalovaný (v poutech a v doprovodu dvou policistů). Soudce mu přečetl jeho práva a krátce zrekapituloval jeho předchozí výpověď. Poté ho vyzval k tomu, aby odvyprávěl svou výpověď. Ačkoliv při vstupu do místnosti působil vcelku sebejistě, při otázkách soudce začal být celkem nervózní. Na většinu otázek odpovídal strohým „já nevím“ nebo „si to nepamatuju“ na což většinou navázal výrokem, který zněl jako by si ho zrovna vymyslel. Nervozita a časté „nepamatuju si“ v odpovědích obžalovaného mohou být způsobeny nejen osobním tlakem, ale i opakovanou zkušeností s trestními institucemi, která může posilovat jeho rezignaci a vnímanou bezmocnost.

Detaily se od výpovědi, kterou podal policii liší, často se vracel k tomu, co už řekl a měnil detaily. Já situaci příliš nerozuměla, většinou mi to osvětlily až dotazy soudce, který byl též z této výpovědi nejistý, často se musel ptát o kom a o čem zrovna obžalovaný hovoří, jeho špatná artikulace situaci příliš neulehčovala. Ve zkratce šlo o to, že dle výpovědi obžalovaného ho v červnu roku 2023 oslovil muž s tím, jestli by si od něj nechtěl koupit motorku. Ačkoliv „prodávajícího“ neznal, na koupi přistoupil (bez kupní smlouvy, klíčků a SPZ). Později motorku modifikoval, vyrobil si SPZ z papíru, a i přes zákaz řízení (který si vysloužil před 4 lety, když řídil motorové vozidlo navzdory přechozímu zakazu řízení a pod vlivem drog) se vydal do Prahy, kde byl po krátké honičce s policií zadržen.

Žalobce podal svou verzi toho, jak a kdy se krádež podle něj udála (navzdory tvrzení obžalovaného tvrdí, že o motorku přišel až v září 2023) a požaduje náhradu ve výši 60 000 Kč. Obžalovaný na lavici zjevně s výpovědí žalobce nesouhlasil, protože střídavě kroutil

hlavou a protáčet očima.

Po žalobci přišel podat svou výpověď svědek (kamarád obžalovaného). Působil dost nervózně, hrál si s lemem košile a nejistě koukal po místnosti. Vypadal dost zanedbaně a dost zapáchal. Svědek byl hned od začátku agresivní vůči soudci, odmítal podat výpověď, neodpovídal na otázky a choval se neslušně. Poté co byl napomenut, se trochu umírnil ale pokračoval víceméně podobným stylem. Stejně jako obžalovaný si nic nepamatuje a neví, a když už si něco pamatoval tak to bylo úplně něco jiného, než jsme se dozvěděli z předchozích dvou výpovědí. Obžalovaný si střídavě mnul oči a zkroušeně dával hlavu do dlaní. Soudce krátce zrekapituloval, co bylo právě řečeno, a když se dostal do části kde se objevuje expřítelkyně svědka a žádal po něm kontakt, aby mohla být předvolána jako svědkyně, začal být opět poměrně agresivní. Obžalovaný už jen poraženě kroutil hlavou a na svědka se ani nepodíval.

Atmosféra byla celé jednání napjatá. Z mé pozice pozorovatele jsem občas byla pobavena celkovou chaotičností jednání, ale věřím, že pro obžalovaného to musel být dost stresující zážitek (hlavně při výpovědi svědka). Na druhou stranu už byl určitě dobře seznámen s tím, jak to u soudu chodí, jelikož má 8 záznamů v trestním rejstříku.

Ačkoliv jsem se zpočátku soudního jednání docela obávala (přeci jenom to pro mě bylo neznámé prostředí), po skončení tohoto jednání jsem zvažovala opětovnou návštěvu soudu abych si mohla vyslechnout výpovědi dalších svědků.